

tottak be. — A *csikszentdomonkosi* közbirtokosság 774.110 koronára becsült luczfenyőfáját az Unio erdő r.-t. vette meg. 1500 koronával a becsáron felül.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLVÁZATI HIRDETMÉNY ÖSZTÖNDIJAKRA.

86013/1910. — A főméltóságú herczeg Esterházy Miklós ur által a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti szakosztályánál létesített két (2) egyenként és évenként 600 koronával dotált ösztöndijalapítvány egyikére pályázat hirdettetik.

Az ösztöndíjat csak oly magyar honos ifju nyerheti el, aki középiskolai tanulmányait jó eredménnyel végezte és erkölcsi tekintetben kifogástalan.

A pályázók közül elsőbbséggel bir az, akinek szülői a herczegi uradalom szolgálatában állanak.

Az ösztöndíjat elnyert pályázó annak élvezetében marad tanulmányainak a főiskolán való befejeztéig.

Ha azonban időközben tanulmányaiban hátramaradna, vagy erkölcsi tekintetben kifogás alá eső magaviseletet tanusitana, tőle az ösztöndíj tanulmányai befejezése előtt is el fog vonatni.

Az ösztöndíjban részesítendő ifju tanulmányainak befejezése után köteles az alapító felhívására a herczegi hitbizomány területén a szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátva alkalmazásba lépni és ebben legalább 5 éven át megmaradni. A felhívás az utolsó tanév bezártát megelőző félévben fog az illető ifjuhoz kibocsáttatni.

A pályázati kérvények főméltóságú herczeg Esterházy Miklós urhoz czimezve, legkésőbb 1910. évi november hó 30-áig a Kismartonban (Sopron vármegye) székelő herczegi központi igazgatósághoz nyújtandók be.

A pályázati kérvényekhez csatolandók:

1. A születési anyakönyvi kivonat.
2. A magyar honosságot igazoló helyhatósági bizonyítvány.
3. Az érettségi vizsga sikeres letételéről szóló bizonyítvány.

(a főiskola kötelékében lévő pályázók részéről egyszersmind a főiskolai leczkekönyv).

4. A pályázó szüleinek polgári állását, vagyoni viszonyait és családtagjainak számát feltüntető hatósági bizonyítvány.

5. A pályázó s atyja, illetőleg gyámja által aláirt nyilatkozat, amelyben a pályázó kötelezi magát arra, hogy az alapító felhívására, tanulmányainak befejezése után a hercegi hitbizomány területén szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátott alkalmazásba lép s abban legalább 5 évig megmarad.

Az ösztöndíjat elnyert ifju köteles a főiskola rektora által, a főiskola rendes látogatásáról, a tanulmányokban való előmeneteléről és erkölcsi magaviseletéről kiállított bizonyítványt a hercegi központi igazgatóságnál félévenként bemutatni.

A következő félévre járó ösztöndíj-részletek csak ezen bizonyítvány bemutatása után folyósíttatnak. Az ösztöndíj a tanév folyama alatt tiz egyenlő részletben havonként előre fog kiizettetni.

Budapest, 1910. évi október hóban.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. *Kallina* Károly ny. m. k. főerdőmester, a Ferenc-József-rend lovagja, a toscanai házirend és a szerb Takova-rend nagykeresztjének tulajdonosa, az Országos Erdészeti Egyesületnek alapító és sok éven át választmányi tagja életének 77. évében f. hó 5-én Gödöllőn elhunyt.

Stanek Vojszláv, m. kir. erdőmérnök-gyakornok Resiczán, *Vékony* Antal IV. éves erdőmérnök-hallgató (Selmeczbánya) elhunytak. Béke hamvaikra!

Kinestári erdészeti altisztek gyűlése. A m. kir. erdőkincstár szolgálatában álló altisztek folyó hó 6-án Budapesten jól látogatott gyűlést tartottak, amelyben helyzetüket megvitatták. A gyűlés határozatából következő napon *Heincz* Hugó országgyűlési képviselő vezetése alatt küldöttség kereste fel *Kazy* József államtitkárt és

Horváth Sándor min. tanácsost, kiknek az emlékiratokat átnyújtották.

Az emlékirat reámutat arra a hátrányos különbségre, amely az erdőőrök és más állami altisztek fizetése között fennáll, azután leírva az erdészeti altisztek munkakörét és az ezzel járó életmódot (többnyire elszigetelt, templomtól, iskolától, orvostól, szülésznőtől távoli lakhely, sokszor életveszélylyel járó kötelességek stb.), röviden tárgyalja a nyugdíj tekintetében is fennálló felette mostoha helyzetet, amelynek orvoslása érdekében tudvalevően már az Országos Erdészeti Egyesület is felírt a kormányhoz. Végül a kívánságokat a következőkben foglalja össze az emlékirat:

1. kéri, hogy fizetésük a többi állami altisztek fizetésével egyenlővé tétessék, a törvényszerű erdőőri képesítéssel bíró erdőlegények és segéderdőőrök fizetése pedig a mostani erdőőri fizetéssel tétessék egyenlővé;

2. hogy mellékjárandóságai értéke a nyugellátásnál figyelembe vétessék;

3. a nyugdíjak a tisztviselői nyugdíjakkal azonos elvek szerint állapittassanak meg és

4. a 35 szolgálati évet meghaladott altisztek nyugdíjazásával a fiatalabbak előmenetele lehetővé tétessék.

Ezek a kívánságok, az utolsót kivéve, méltányosak s csak annyiban késtek meg, hogy teljesítésük, amely elől a kormány remélhetőleg nem fog elzárkózni, az 1911. évi államkötségvetésben már nem veheti kezdetét, mert az már a törvényhozás előtt fekszik. Így tehát legkorábban az 1912. év hozhatja meg az altisztek kívánságainak, remélhetőleg minél teljesebb megvalósulását.

Utolsó kívánságuk azonban arra vall, hogy a gyűlésen a türelmetlen fiatalok voltak tulsúlyban. A fizetés általános emelése után nem lesz szükség oly erőszakos rendszabályra, hogy a 35. szolgálati év betöltése után az erdőőri nyugdíjba küldessék, mert bizony az 55—60 éves altisztek közül akárhány még igen jól látja el teendőit és nagyon is reá van szorulva arra, hogy családjára és önmagára való tekintetből néhány évig még teljes fizetésének és mellékjárandóságainak élvezetében maradjon. De a közérdek is ellene szól annak, hogy még munkabíró egyének nyugdíjaztassanak és az államra ily czimen elkerülhető terheket rőjjunk.

Érdekes curiai határozat. A kir. Curia 1910 június 8-án 1704. sz. a. kelt ítéletében az erdőtörvény 178—180. §-aihoz a következő magyarázatot fűzi:

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 178—180. §-ainak egybevetéséből nyilvánvaló, hogy a közigazgatási bizottság csak az erdei termékeknek idegen területeken való átszállítására ad esetenként engedélyt s ez a közigazgatási határozat nem zárja ki azt, hogy az alperes az általa állandósítani szándékolt szolgalmi jog gyakorlásától eltiltassék.

A határozathoz indokul a kir. Curia az alsóbíróságok ítéleteiben felhozott következő okokat fogadta el:

Alperes a felperes nem vitás tulajdonát korlátozó utszolgalmi jognak elbirtoklás, vagy más módon való megszerzését a per során nem bizonyította, mert bár tényként állapítható meg, hogy alperes és jogelőde a peres utat 30 évet jóval meghaladó idő óta szekérközlekedésre használja, de megállapítható az is, hogy a peres utat a jelzett idő óta közlekedésül bárki használja.

Már pedig az ilyen használat az osztrák polgári törvénykönyv 313. §-ában meghatározott jogbirtok fogalmát ki nem meríti és elbirtoklásra bármily hosszú időn át gyakoroltassék is, nem vezethet; mert a szolgalomnak és tulajdonnak fogalmából megállapíthatóan az ilyen használat csak a tulajdonosnak szivességére, elnézésére vezethető vissza.

Szolgalom ugyanis az idegen dolgon levő, valamely meghatározott telek tulajdonosa, vagy meghatározott személy előnyére fennálló az a jog, amelynélfogva a tulajdonos (másnak hasznára) a maga dolga tekintetében valamit tűrni vagy elmulasztani tartozik. (Osztrák polgári törvénykönyv 472., 473. §.)

Eszerint utjogról, mint telki szolgalomról csak az esetben lehet szó, ha az ut valamely meghatározott egy vagy több telek hasznosabb vagy kényelmesebb használata végett létesítettik, vagy kizárólag egy vagy több meghatározott személy javára szolgál (Osztrák polgári törvénykönyv 479. §.)

A tulajdonjog pedig az annak tárgyát képező dologra kizárólagos használat és birtokjogot biztosítván, a harmadik személy által gyakorolt használatra vonatkozóan az a vélelem áll fenn, hogy az csak a tulajdonos szivességéből, elnézéséből történik, különösen

áll ez azon esetben, ha azt a használatot, például valamely telken való átjárást bárki gyakorolja.

Ami végül alperesnek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 178. §-ára alapított érvelését illeti, az figyelembe nem jöhet; mert mindaddig, amíg az alperes erdei termékeinek a felperesi ingatlanon való átszállítására az idézett t.-cz. 179. §-ában meghatározott eljárás útján jogerős közigazgatási határozattal engedélyt nem nyer, a 178. §-ban biztosított jogára a felperesi keresettel szemben sikerrel nem hivatkozhatik. (1909 december 11. 11506/909. sz. a.)

A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla az elsőbíróságnak az osztrák polgári törvénykönyv 313. §-ára alapított indokolását az 1459. §. alapján azzal egészítette ki, hogy az alperes a jog elbirtoklására csak az esetben hivatkozhatnék, ha 30 évet meghaladó békés használat mellett a szolgálat elbirtoklásának előfeltételét képező az a körülmény is fenforogna, hogy a felperes, vagy jogelődei az alperesnek az ut szolgálatoszerű használatát megengedték, vagy pedig az alperest az uthasználatból a felperes vagy jogelődei eltiltották volna s az alperes ennek is 30 évet meghaladó idő óta birtokolta, használta volna az utat.

Ilyen engedélyt vagy tiltakozást azonban a perben nem állítanak.

Ami az alperesnek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 178. §-ára való hivatkozását illeti, azt figyelembe venni azért nem lehet, mert az idézett t.-cz. 178—180. §-ai egybevetéséből nyilvánvaló, hogy a közigazgatási bizottság csak az erdei termékeknek idegen területeken való átszállítására ad esetenként engedélyt s ez a közigazgatási határozat nem zárja ki azt, hogy az alperes az általa állandósítani szándékolt szolgalmi jog gyakorlásától eltiltassék.

Dr. Szilárd Ferencz.

Tiszafa a Délkeleti Határkarpátokban. Barthos Gyula kollégám e lapok legutóbbi füzetében (844. lap) a tiszafa két érdekes lelőhelyéről tesz említést. Az egyik adat a Retyezát-hegységből, a másik a Pareng-csoportból (a Magyar-Zsil vízkörnyékéről) való. A növényföldrajzi megfigyeléseknek a tiszafára vonatkozó adatai közt a Retyezátból ez az első észlelet s ami ennek fontosságot ad, az nem az a körülmény, mintha a Délkeleti Határláncolatban a tiszafának az említetteken kívül más termőhelye nem volna, hanem az a tetemes tengerszint feletti magasság (mintegy 1500 *m*), amely-

ben találták. Tájékoztató végett közlöm azokat a magasságokat, melyeket ezidőszerint hegyvidékeinken a tiszafa magassági elterjedésénél *maximumok* gyanánt jelöltünk meg. Így a *Középkárpátokban* 1300 m-en, az *Északkeleti Kárpátokban* 1320 m-en, a *Keleti Kárpátokban* 1436 m-en felül nem tenyészik s a *Délkeleti Határkárpátokban* (mi, Jankó János szerint: *Déli Kárpátoknak* mondjuk) eddig 1318 m a tiszafa legmagasabban fekvő bejelentett termőhelye.

Köszönettel tartozunk Barthos kollégánknak, hogy adatait közölni szíves volt, csupán arra kérem még az ügy érdekében, határozza meg a tiszafa általa említett termőhelyeinek t. f. magasságát alkalomadtán aneroiddal s küldje be az eredményt hozzánk (erdészeti növényföldrajzi megfigyelések vezetősége Selmeczbánya), mert igen valószínű, hogy a *retyezati tiszafa magassági elterjedés tekintetében Magyarország maximumot fog jelölni*.

Kiegészíteni tartozom most már a mondottakat azokkal az adatokkal, melyek a tiszafának a Déli (délkeleti) Kárpátokban való előfordulására vonatkoznak.

1. *Felsőárpás* határa (Fogaras vármegye), Strézakercisorai m. kir. erdőgondnokság: „*Árpásu mare*“ völgy 1143 m magasságban kisméretű törzsecskék nyugatnak néző hegyoldalban.

2. *Strézakercisora* határa (Fogaras vármegye), strézakercisorai m. kir. erdőgondnokság „*Lajta*“ völgy: α) 1186 m-nél egy patak forrásánál 12 m magas, alul 70 cm vastag, erősen béلكorhadttörzs; β) 1165 m-nél 4 kisebb méretű, fiatal példány; γ) 1 db. vastag, korhadttörzs 1139 m magasságban.

3. *Strézakercisora* határában, strézakercisorai m. kir. erdőgondnokság: „*Bulca*“ völgy, a „*Pareu Strundesi*“ beömlésénél egy kisméretű példány 1177 m magasságban.

4. *Ósebeshely* határa (Hunyad vármegye), szászvárosi m. kir. erdőgondnokság: a „*Szkoruset*“ erdőrészen (A. I. 3.) egy tiszafagyökfő 1260 m magasságban s 1060 m-nél (A. I. 2.) régi gyökfő élő sarjhajtással.

5. *A Nagy-Királyko*: α) „*Padina Sindileri*“ részében (mésztalajon) 1085 m magasságban 5—10 cm vastag, cserjealaku példányok; β) a „*Padina a lui Kalinesi*“-n (mésztalaj) 1318 m-nél cserjealaku példányok, néha 20 cm vastagsággal is.

6. *Nagyalmács III. h. r.* (Szeben vármegye) (Szász hétbirák erdeje) a „*Cornu plesi*“ erdőrészben lévő, 1896-ban még zöldelő gyökérhajtás — jelenleg már elhalt.

Oly — mostanság már ritkaság számba menő — fajok (mint pl. a tiszafa is) jelenléte és tenyészeti körülményei még a legszorgalmasabb kutató előtt is sokszor rejtve maradnak; — igen kérem tehát azokat a szaktársakat, akik ily érdekes adatok birtokában vannak, küldjék be ezeket, vagy közöljék e lapok hasábjain, halás köszönettel veszünk minden felvilágosítást vagy értesítést.

Blattny Tibor.

Sobó Jenő: *Erdészeti Építéstan* című művét, amelyet eddig az Országos Erdészeti Egyesület árusított, ezentul a szerző (lakik Selmeczbányán) árusítja. Kérjük tehát t. olvasóinkat, hogy rendeléseikkel közvetlenül a szerzőhöz sziveskedjenek fordulni.

Köztelek Zsebnaptár 1911. évre. Szerkesztik: *Rubinek Gyula*, az OMGE. igazgatója és *Szilassy Zoltán*, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége titkára. Két kötet. Ára 4 korona.

A „Köztelek“ ezen gazdasági zsebnaptára jelen köteteivel a XVII. évfolyamába lép. A Zsebnaptár két kötetéből az első kötet a tulajdonképeni naptári részt és a gazdasági üzlet körében előforduló mindennapi események bejegyzésére szükséges jegyzőkönyvet tartalmazza, amely a rég bevált rendszertől az idén sem tér el. A Zsebnaptár második kötete, amely azokat a szakközleményeket tartalmazza, melyek a gyakorlati gazdának mindennapi foglalkozása körében előfordulható kérdésekre vannak hivatva, a gazdasági gyakorlat és gazdasági tudomány alapján megállapított biztos adatokkal feleletet és felvilágosítást nyujtani, jelentékeny bővítéseken és javításokon ment keresztül. A könnyen kezelhető és csinos kiállítású Zsebnaptár bármely könyvkereskedőnél megszerezhető.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Földi János* főerdőtanácsosnak a bécsi első nemzetközi vadászati kiállítás magyarországi csoportjának rendezése körül

kifejtett sikeres tevékenysége elismerésül III. osztályu vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi október hó 20-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF KHUEN-HÉDERVÁRY KÁROLY s. k.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Chabada* Géza m. kir. erdőmérnököt a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatóságtól a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz helyezte át és az építésvezetői teendőket ellátásával bízta meg.

*

A magyar királyi földmivelésügyi miniszter *Zachár* Mihály m. kir. segéd-erdőmérnököt a kolozsvári erdőigazgatóság kerületéből a nagybányai főerdőhivatal kerületébe Horgospatakra helyezte át és a tőkési m. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Krause* Dezső m. kir. segéderdőmérnököt Gödöllőről Budapestre helyezte át s a budapesti kincstári faraktárgondnokság vezetésével bízta meg.

